

Nr 213.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 376) m. m. jämte i ämnet väckt motion.

(5:e avd.)

I propositionen nr 240 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 10 oktober 1952, föreslagit riksdagen att dels antaga vid berörda statsrådsprotokoll fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 376), dels jämväl i övrigt godkänna en vid statsrådsprotokollet såsom bilaga fogad överenskommelse rörande distriktsveterinärernas inkomstförhållanden, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som kan erfordras i anledning av vad sålunda förordats.

Berörda författningsförslag är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 376).

Härigenom förordnas, att 2 och 3 §§ statens löneplansförordning den 30 juni 1947¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 §.

Löneplaner.

¹ Senaste lydelse av 2 och 3 §§, se 1951:386.

Löneplan nr 4.

Löneklass nr	L ö n e g r u p p				
	I	II	III	IV	V
	Årslön, kronor				
1	7 080	7 860	8 640	9 420	10 200
2	7 380	8 160	8 940	9 720	10 500
3	7 740	8 520	9 300	10 080	10 860
4	8 160	8 940	9 720	10 500	11 280

3 §.

Grundlönetabeller.

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp I.

Löneklass nr	Månadslön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	590	21: 05	20: 35	19: 65	19: 05	3: 50
2	615	21: 95	21: 20	20: 50	19: 85	3: 60
3	645	23: 05	22: 25	21: 50	20: 80	3: 75
4	680	24: 30	23: 45	22: 65	21: 95	4: 00

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp II.

Löneklass nr	Månadslön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	655	23: 40	22: 60	21: 85	21: 15	3: 50
2	680	24: 30	23: 45	22: 65	21: 95	3: 60
3	710	25: 35	24: 50	23: 65	22: 90	3: 75
4	745	26: 60	25: 70	24: 85	24: 05	4: 00

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp III.

Löneklass nr	Månadslön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	720	25: 70	24: 85	24: 00	23: 25	3: 50
2	745	26: 60	25: 70	24: 85	24: 05	3: 60
3	775	27: 70	26: 70	25: 85	25: 00	3: 75
4	810	28: 95	27: 95	27: 00	26: 15	4: 00

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp IV.

Löneklass nr	Månadslön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	785	28: 05	27: 05	26: 15	25: 30	3: 50
2	810	28: 95	27: 95	27: 00	26: 15	3: 60
3	840	30: 00	28: 95	28: 00	27: 10	3: 75
4	875	31: 25	30: 15	29: 15	28: 25	4: 00

Tabell till löneplan nr 4, lönegrupp V.

Löneklass nr	Månadslön, kronor	Daglön i kalendermånad om				A-avdrag för dag, kronor
		28 dagar, kronor	29 dagar, kronor	30 dagar, kronor	31 dagar, kronor	
1	850	30: 35	29: 30	28: 35	27: 40	3: 50
2	875	31: 25	30: 15	29: 15	28: 25	3: 60
3	905	32: 30	31: 20	30: 15	29: 20	3: 75
4	940	33: 55	32: 40	31: 35	30: 30	4: 00

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1953.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *Ericsson* i Näs och *Rubbestad* väckt motion (II: 674), vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 240 dels måtte uttala, att de i gällande veterinärtaxa intagna arvodesbeloppen skall utgå med 15 procents tillägg i stället för i propositionen förordade 25 procent, dels också måtte besluta om ändring av lydelsen av 2 och 3 §§ statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 376) i överensstämmelse med motionens syfte samt härvid uppdraga åt vederbörande utskott att föranstalta om erforderlig löneplansjustering.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen.

I anslutning till en inom civildepartementet träffad förhandlingsöverenskommelse föreslås i propositionen huvudsakligen, att distriktsveterinärerna från och med den 1 januari 1953 skall erhålla förbättrade inkomster dels genom en 25-procentig höjning av de i veterinärtaxan intagna arvodesbeloppen, dels genom en höjning av de i löneplan 4 i statens löneplansförordning angivna lönebeloppen. Härigenom avses dessa tjänstemän genom-

snittligt skola erhålla en sammanlagd inkomst av sin tjänst, som överensstämmer med eller något överstiger det relativa löneläge, som för dessa tjänstemän blev en följd av 1947 års lönereglering. De årliga kostnadsökningarna har beräknats till 0,8 miljoner kronor i fråga om taxeinkomsterna och 0,3 miljoner kronor i fråga om lönerna.

Distriktsveterinärerna utgör en av de numera fåtaliga grupper statstjänstemän, som erhåller sin inkomst av tjänsteutövningen dels i form av fast lön och dels i form av inkomst av taxa (veterinärtaxan). Den fasta lönen utgår enligt den i statens löneplansförordning intagna löneplanen 4 och är förenad med tilläggsförmåner enligt samma bestämmelser, som beslutats för statstjänstemän i allmänhet. Å lönedelen har distriktsveterinärerna därför erhållit samma kompensation för penningvärdeförändringen och samma andel i inträdd produktivitetsökning som andra statsanställda. Taxebeloppen har däremot i stort sett varit oförändrade sedan 1914, fränsett en tillfällig höjning om 25—50 % under åren 1918—1922. En icke oväsentlig stegring av praktikinkomsterna har trots detta inträtt till följd av att distriktsveterinärerna i ökad omfattning tagits i anspråk för djursjukvården.

Sedan veterinärstyrelsen i samråd med Sveriges veterinärförbund infordrat uppgifter om praktikinkomsternas storlek under åren 1949 och 1950 och dessa uppgifter bearbetats inom civildepartementet, har förhandlingar i ämnet ägt rum med *Sveriges akademikers centralorganisation* och *Sveriges veterinärförbund*. Därvid har under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande träffats en överenskommelse angående distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden m. m.

Beträffande innehållet i överenskommelsen, som fogas såsom *bilaga* vid detta utlåtande, framhålles i propositionen följande.

Den inom civildepartementet verkställda utredningen rörande distriktsveterinärernas inkomstförhållanden ger vid handen att den sammanlagda inkomsten av taxa och lön för dessa tjänstemän relativt sett nu är lägre än omedelbart efter genomförandet av 1947 års lönereglering. Detta sammanhänger givetvis med att distriktsveterinärernas taxeinkomster, som år 1947 genomsnittligt torde ha uppgått till ungefär samma belopp som löneinkomsterna, därefter icke ökat i samma omfattning som de sistnämnda inkomsterna. Överenskommelsen innebär, att distriktsveterinärerna genomsnittligt erhåller en sammanlagd inkomst av sin tjänst som överensstämmer med eller något överstiger det relativa löneläge som för dessa tjänstemän blev en följd av 1947 års lönereglering. Det har emellertid, bl. a. av rekryteringsskäl, icke ansetts lämpligt att genomföra den avsedda inkomstökningen enbart genom en taxehöjning. I de svårbesatta distrikten, vilka tillhör de högsta lönegrupperna, är nämligen taxeinkomsterna lägst. På grund härav har det överenskommit att en del av inkomstökningen skall tillföras distriktsveterinärerna genom en höjning av de i löneplan 4 i sta-

tens löneplansförordning angivna grundlönerna. Denna löneökning är med nuvarande fördelning av distriktsveterinärerna på löneklasser och lönegrupper inklusive nu utgående tillägg å grundlönerna i medeltal 1 150 kronor för år. Höjningen är störst i de lönegrupper, där praktikinkomsterna är lägst, och fördelar sig för år räknat (inklusive nu utgående tillägg å grundlönerna) på de olika lönegrupperna och löneklasserna på följande sätt.

Löneklass	L ö n e g r u p p				
	I	II	III	IV	V
1	1 092	1 164	1 200	1 248	1 308
2	1 152	1 212	1 248	1 308	1 368
3	1 080	1 140	1 200	1 260	1 308
4	1 068	1 116	1 188	1 236	1 296

De årliga kostnaderna för lönehöjningen uppgår till 0,3 miljoner kronor.

Vad taxehöjningen beträffar har det icke ansetts lämpligt att i detta sammanhang ändra de särskilda i veterinärtaxan intagna arvodesbeloppen, utan den åsyftade höjningen av dessa belopp har synts kunna ernås genom en generell föreskrift i likhet med vad som tillämpades under åren 1918—1922. Enligt vad som inhämtats kommer nämligen chefen för jordbruksdepartementet att inom den närmaste tiden föranstalta om en översyn av veterinärtaxan i syfte att modernisera och förenkla densamma. Därvid förutsättes utgångspunkten för taxesättningen vara att arvodesbeloppen så avpassas att de åstadkommer den genomsnittliga inkomst av taxa som åsyftas i förevarande överenskommelse. Skulle den här förordade höjningen av de i tjänstetaxan angivna arvodesbeloppen åstadkomma ojämnheter, bör detta spörsmål särskilt övervägas vid översynen.

Taxehöjningen har beräknats medföra en ökning av distriktsveterinärernas inkomster med sammanlagt 0,8 miljoner kronor. Den del därav, som avser i 13 § veterinärtaxan angivna tjänsteförrättningar, faller direkt på statsverket. Av återstoden torde ungefär en tredjedel komma att belasta det under nionde huvudtiteln upptagna förslagsanslaget till Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.

Tjänste- och familjepensionsunderlagen för distriktsveterinärtjänsterna är för närvarande anknutna till motsvarande underlag för tjänster i 24 lönegraden å löneplan 1. Enligt överenskommelsen skall pensionsunderlagen överensstamma med underlagen för tjänster i 26 lönegraden. Detta innebär en höjning av tjänstepensionsunderlaget med 828 kronor och av familjepensionsunderlaget med 264 kronor.

Den träffade överenskommelsen, som är avsedd att lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1953, bör enligt departementschefens mening godkännas och underställas riksdagens prövning.

I anslutning till vad överenskommelsen innehåller i fråga om distrikts-

veterinärernas löner har inom civildepartementet upprättats förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 376). Av överenskommelsen påkallas ändringar jämväl i statens allmänna avlöningsreglemente samt i 1947 års allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen. Dessa författningsändringar avses bliva anmälda i annat sammanhang. Liksom eljest bör det ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de särskilda övergångsbestämmelser, som kan bli erforderliga.

Utskottet. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, erhåller distriktsveterinärerna sin inkomst av tjänstutövningen dels i form av fast lön (löneplan 4) och dels i form av inkomst av taxa (veterinärtaxan). Å lönedelen har distriktsveterinärerna erhållit samma kompensation för penningvärdeförändringen och samma andel i inträdd produktivitetsökning som andra statsanställda. Taxebeloppen har i stort sett varit oförändrade sedan 1914, bortsett från en tillfällig höjning under åren 1918—1922. Vid angivna förhållanden och på de i propositionen anförda skälen i övrigt synes några invändningar icke behöva resas mot den nu förordade fördelningen av inkomsthöjningen på grundlöneökning och taxeökning. Särskilt med beaktande av att taxebeloppen under en lång följd av år hållits vid i stort sett oförändrad nivå, framstår en generell höjning av desamma med 25 procent enligt utskottets mening som förhållandevis måttlig. Någon större risk för att taxeförhöjningen skulle kunna medföra menliga verkningar för djursjukvården anser utskottet icke vara att räkna med. Staten lämnar ju också inom vissa gränser bidrag till mindre bemedlades kostnader för djursjukvård. Utskottet tillstyrker därför bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Av det sagda följer, att utskottet icke kan tillstyrka det i motionen II: 674 framförda yrkandet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 674,

a) antaga i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 10 oktober 1952 omförmäلت förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 376);

b) jämväl i övrigt godkänna vid samma statsrådsprotokoll såsom bilaga fogad överenskommelse;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som kan erfordras i anledning av vad under a) och b) förordats.

Stockholm den 18 november 1952.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, fröken Andersson, herrar Leander, Gillström, Eric Ericson, Pålsson, Näsström, Sundelin, Bergh, Hesselhom, Erik Gustaf Andersson, fru Svenson och herr Ragnar Persson; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Svensson i Grönvik, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Svensson i Ljungskile, Lindholm, Rubbestad, Staxäng, Åkerström, Kollberg, Thapper, Birke, Svensson i Alingsås, Gustafsson i Stockholm och Nihlfors.

Reservation

av herr *Pålsson*, fru *Svenson*, herrar *Svensson* i Grönvik, *Rubbestad*, *Staxäng* och *Birke*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I anslutning till överenskommelse, som träffats med Sveriges akademikers centralorganisation och Sveriges veterinärförbund, har Kungl. Maj:t föreslagit att riksdagen för höjande av distriktsveterinärernas inkomster dels måtte förordna om sådan ändring av 2 och 3 §§ statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 376), att de i löneplan 4 angivna grundlönerna höjes — inklusive nu utgående tillägg — med i medeltal 1 150 kronor för år, dels också måtte godkänna det med Sveriges akademikers centralorganisation och Sveriges veterinärförbund träffade avtalet om ökning av de i gällande veterinärtaxa intagna arvodesbeloppen med 25 procent. Förslaget innebär, att de årliga kostnaderna för distriktsveterinärernas fasta löner skulle ökas med 300 000 kronor, medan samtidigt taxehöjningen beräknas medföra en ökning av distriktsveterinärernas inkomster med sammanlagt 800 000 kronor.

I propositionen anföres att distriktsveterinärerna varit underkompenserade i förhållande till andra jämförbara tjänstemannagrupper. Utskottet har i anledning därav ingenting att erinra emot storleken av den inkomstökning, som avtalet med Sveriges akademikers centralorganisation och Sveriges veterinärförbund innebär. Men utskottet vill ifrågasätta, om fördelningen av inkomsthöjningen på grundlöneökning och taxeökning blivit den lämpligaste. Redan de nu gällande arvodesbeloppen har av många jordbrukare ansetts så betungande, att man ofta dragit sig för att anlita veterinär, ehuru sådan konsultation varit önskvärd. En generell höjning av arvodesbeloppen med 25 procent synes under förhandenvarande förhållanden medföra risk för att denna tveksamhet hos jordbrukarna tilltager. Detta gäller givetvis särskilt för sådana jordbrukare, som till följd av långa avstånd har höga veterinärkostnader. Den ifrågasatta arvodeshöjningen synes alltså kunna medföra, att djursjukvården försämras.

Utskottet anser, att den ovan påtalade risken för att veterinärerna icke

anlitas i för djursjukvården önskvärd omfattning motiverar, att arvodeshöjningen fastställs till en lägre procentsats än vad som föreslagits i propositionen. Utskottet vill därför föreslå, att distriktsveterinärernas i veterinärtaxan intagna arvodesbelopp höjes med 15 procent i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna 25 procent. Med en sådan femtonprocentig arvodeshöjning kan taxehöjningen beräknas medföra en ökning av distriktsveterinärernas inkomster med sammanlagt omkring 500 000 kronor per år. Då detta icke bör föranleda någon minskning av de i propositionen föreslagna sammanlagda inkomsterna för distriktsveterinärerna, förutsätter utskottet, att de fasta lönerna ökas ytterligare med det mellanskiljande beloppet ca 300 000 kronor till sammanlagt 600 000 kronor för år. Härigenom kommer veterinärernas löneförbättring att få bäras med hälften av staten och hälften av djurägarna. De härför nödvändiga ändringarna i löneplansförordningen torde få vidtagas av Kungl. Maj:t.

Under återopande av det ovan anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen II:674,

a) antaga av utskottet förordnat förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ statens löneplansförordning den 30 juni 1947 (nr 376);

b) med av utskottet förordade jämkningar godkänna vid statsrådsprotokollet över civilärenden för den 10 oktober 1952 såsom bilaga fogad överenskommelse;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som kan erfordras i anledning av vad under a) och b) förordats.»

ÖVERENSKOMMELSE.

Under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande har mellan representanter för civildepartementet, å ena sidan, samt Sveriges akademikers centralorganisation och Sveriges veterinärförbund, å andra sidan, träffats följande överenskommelse angående distriktsveterinärernas inkomstförhållanden.

1. Å de i gällande veterinärtaxa intagna arvodesbeloppen skall utgå tillägg med 25 %.
2. Gällande löneplan 4 ändras så att grundlönebeloppen för år blir följande.

Löneklass nr	L ö n e g r u p p				
	I	II	III	IV	V
	Årslön, kronor				
1	7 080	7 860	8 640	9 420	10 200
2	7 380	8 160	8 940	9 720	10 500
3	7 740	8 520	9 300	10 080	10 860
4	8 160	8 940	9 720	10 500	11 280

3. Distriktsveterinärernas semester skall utgöra 35 dagar till och med det kalenderår, varunder 39 års ålder uppnås, och 45 dagar därefter.
4. Distriktsveterinärtjänsternas tjänste- och familjepensionsunderlag skall motsvara underlagen för tjänster i 26 lönegraden å löneplan 1.
5. Överenskommelsen skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1953.

Anm.: Överenskommelsen föranleder vissa ändringar i Saar och andra avlöningsbestämmelser.

Stockholm den 26 september 1952.

För civildepartementet:

Herman Kling

För Sveriges akademikers centralorganisation
och Sveriges veterinärförbund:

J. C. Almquist